

Sakarya İlinde Yaşayan Yerel Halkın Spor Turizmine Yönelik Tutumu ve Turizm Algısı Üzerine Bir Araştırma

A Study on the Attitudes of Local Residents Living in Sakarya Province Toward Sports Tourism and Their Perceptions of Tourism

Halil İbrahim Genç^{1*}

¹Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, halilgenç@subu.edu.tr Orcid: 0000-0001-5177-0580

* Corresponding author / Sorumlu Yazar

Araştırma Makalesi / Research Article

Gönderi Tarihi / Received : 08.02.2026

Kabul Tarihi / Accepted : 29.03.2026

Online Yayın Tarihi / Published : 29.03.2026

<https://doi.org/10.71243/dksbd.1884399>

Özet

Bu araştırmanın amacı, Sakarya ilinde yaşayan yerel halkın spor turizmine yönelik tutumları ile turizm algılarını belirlemek ve bu iki değişken arasındaki ilişkiyi incelemektir. İlişkisel tarama modelinin benimsendiği araştırmaya Sakarya ilinde yaşayan 199'u kadın 194' ü erkek toplam 393 birey katılım göstermiştir. Araştırmada veriler, Kişisel Bilgi Formu, Spor Turizmine Yönelik Tutum Ölçeği ve Turizm Gelişim Etkileri Algısı Ölçeği kullanılarak elde edilmiştir. Verilerin analizinde Pearson korelasyon ve çoklu doğrusal regresyon analizi tercih edilmiştir. Araştırma bulgularına göre; Korelasyon analizleri, spor turizmine yönelik tutumun özellikle sosyo-kültürel ve ekonomik pozitif etkiler ile orta düzeyde ve anlamlı ilişkiler içinde olduğunu, sosyo-kültürel negatif etkiler ile ise negatif yönde ilişkilendiğini ortaya koymuştur. Regresyon analizi sonuçları da bu bulguları destekler niteliktedir. Kurulan regresyon modelinin istatistiksel olarak anlamlı olduğu ve bağımsız değişkenlerin spor turizmine yönelik tutumdaki toplam varyansın yaklaşık %42'sini açıkladığı belirlenmiştir. Model kapsamında sosyo-kültürel pozitif etkiler, spor turizmine yönelik tutumun en güçlü yordayıcısı olarak öne çıkarken; ekonomik pozitif etkiler ve turizme verilen destek tutumu pozitif yönde anlamlı biçimde yordamaktadır. Buna karşılık, sosyo-kültürel negatif etkilerin spor turizmine yönelik tutum üzerinde negatif ve anlamlı bir etkiye sahip olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuçlar, yerel halkın spor turizmine yönelik tutumlarının büyük ölçüde algılanan olumlu sosyo-kültürel ve ekonomik katkılar tarafından şekillendiğini göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Spor turizmi, yerel halk, turizm algısı, spor turizmine yönelik tutum.

Abstract

The purpose of this study is to determine the attitudes of local residents living in Sakarya province toward sports tourism and their perceptions of tourism, as well as to examine the relationship between these two variables. A correlational research design was adopted, and a total of 393 individuals residing in Sakarya participated in the study, including 199 females and 194 males. Data were collected using the Personal Information Form, the Attitude Scale Toward Sports Tourism, and the Perceived Effects of Tourism Development Scale. Pearson correlation analysis and multiple linear regression analysis were employed to analyze the data. According to the findings, correlation analyses revealed that attitudes toward sports tourism

were moderately and positively associated with socio-cultural and economic positive impacts, while a negative and significant relationship was found with socio-cultural negative impacts. The results of the regression analysis supported these findings, indicating that the established regression model was statistically significant and that the independent variables explained approximately 42% of the total variance in attitudes toward sports tourism. Within the model, socio-cultural positive impacts emerged as the strongest predictor of attitudes toward sports tourism, while economic positive impacts and support for tourism also significantly and positively predicted attitudes toward sports tourism. In contrast, socio-cultural negative impacts were found to have a significant and negative effect on attitudes toward sports tourism. These findings suggest that local residents' attitudes toward sports tourism are largely shaped by perceived positive socio-cultural and economic contributions.

Keywords: Sports tourism, local residents, tourism perception, attitude toward sports tourism.

GİRİŞ

Ekonomik büyümenin önemli bir unsuru olan turizm sektörü, toplumların ilerlemesinde önemli bir rol üstlenmektedir. Bu nedenle birçok ulus ve topluluk, turizmin olumlu etkilerini dikkate alarak bu sektörü desteklemekte ve daha fazla ilerleme elde etmek için çeşitli projeler ve planlar geliştirmektedir. Yapılan bu projelerin ana hedefi, sağlanan olumlu etkilerin artışı teşvik ederek toplumların gelişim sürecini hızlandırdığı belirtilmektedir (Karakaş ve Şengün, 2017).

Turizm, ekonomik, sosyal ve kültürel yaşama olumlu katkılarda bulunarak doğal güzelliklerin ve yaşam alanlarının korunmasına yardımcı olmuş ve insanlara iyi mesajlar iletmıştır (Özdemir, 2020). Turizm, gönüllü ve belirli sürelerde yer değiştirmek suretiyle toplumsal, sosyo-kültürel ve ekonomik sonuçlar üreten bir hizmet sektörüdür (Vural ve Bayraktar, 2025). Turizm sektörü, işsizlik oranlarının azalmasına katkı sağlamakla kalmayıp, aynı zamanda bölgesel ekonomik dengesizliklerin giderilmesine de destek olmaktadır (Özcan, 2021). Bunun yanı sıra, turizm pek çok sektöre hem doğrudan hem de dolaylı olarak ekonomik yararlar sunmaktadır (Arabacı, 2018). Turizm, sanayi faaliyetleri içinde önemli bir rol oynamaktadır. Spor, günümüzün önemli sosyal fenomenlerinden biri olarak kabul edilmektedir. Bu nedenle, turizm ve spor arasındaki etkileşimin güçlenmesi her iki sektörün gelişimi açısından son derece elzem olduğu aktarılmaktadır (Kurtzman ve Zauhar, 2003). Sporun insan sağlığına olan pozitif katkılarının (Hepsert ve diğ., 2024; Kılıç ve diğ., 2025; Sezer ve diğ., 2024) yanı sıra belirtildiği üzere toplumsal ve ekonomik yansımalarından da söz edilebilir.

Günümüzde teknolojik ilerlemelere bağlı olarak teknolojik ürünlerin sayısının artması, sporun reklam, tanıtım ve sponsorluk faaliyetlerinde kullanılmasını sağlamakta; bu durum insanların dikkatini çekmesiyle birlikte hem eğlenceli hem de gelir sağlaması sebebiyle büyük şirketler tarafından bir iletişim aracı olarak kullanılmasını artırmakta ve böylece sporun küresel etkisini güçlendirmektedir. Gelişmiş ülkelerde bireylerin boş zaman aktivitelerinin artması ve bu zamanı etkin bir şekilde değerlendirmek istemeleri, sporun popülerliğini desteklemektedir. (Can ve diğ., 2000).

Sporun 1970'lerdeki artan popülaritesi, spor endüstrisine yapılan yatırımların yaygınlaşması, spor kültürünün kök salmaya başlaması ve sporun gündelik yaşamın bir parçası haline gelmesi, insanların seyahatleri sırasında bu alışkanlıklarını devam ettirmek istemeleri neticesinde spor ile turizm alanlarının birleşimine zemin hazırlamıştır (Karakoç, 2011). Tüm bu özellikler nedeniyle günümüzde spor, insanların hayatının önemli bir bölümünü oluşturmakta ve turizm sektörüyle bağlantılı önemli bir alan olmaya başladığı ifade edilmektedir (Tezcan Kardeş ve diğ., 2021). Spor ve turizm kavramlarının birlikte anılıyor olması, bu noktada daha da büyük bir önem taşımaktadır. Spor ve Turizm, aralarında sıkı bir ilişki bulunan iki ayrı sektördür. Farklı alanlarda faaliyet gösteriyor olsalar da birbirlerinin gelişimine olumlu etkilerde bulunmaları gerçek bir durumdur. Spor ve turizm etkinliklerinin amaçları farklı olsa da sektörlerin büyümesine karşılıklı katkılarının bulunduğu söylenebilir. Her iki alan, toplum

yaşamımızın her aşamasında mevcuttur. İnsanların fiziksel ve mental olarak iyi hissetme, eğlenme ve zaman geçirme arzusu nedeniyle spor ve turizm etkinliklerine olan ilgi artmaya devam edecektir (Şebini, 2018). Spor turizmi, bireylerin boş zamanlarını rekabet amaçlı sportif faaliyetlere veya sportif etkinliklere katılmak ve izlemek amacı ile seyahatlerini kapsayan bir turizm türüdür. Bu kapsamda spor turizmi bireylerin sportif faaliyetlere aktif olarak katılmalarının yanı sıra izleyici olarak da etkinlikleri takip etmeleri açısından önemlidir. Spor turizmi katılım ve izleme boyutlarını birlikte barındıran çok yönlü turizm hareketi olarak görülmektedir (Hudson, 2003). Sportif faaliyetlerin düzenlendiği yerlerde, spor turizmi kapsamında sosyo-kültürel ve ekonomik boyutta olumlu ve olumsuz etkiler yarattığı görülmektedir (Akın, 2018). Bu etkiler düşünüldüğünde spor turizmi küresel anlamda hem ekonomik hem de sosyo-kültürel etkileri açısından önemli bir alan olarak görülmektedir (Vural ve Bayraktar, 2025).

Turizm faaliyetlerindeki ekonomik, çevresel ve sosyo-kültürel etkilerin değerlendirilme şekli yerel halkın turizm algısını değiştirmektedir. Turizm faaliyetlerinin ekonomik getirilerinin olumlu algılanması, yerel halkın turizme olan desteğini olumlu etkilerken, sosyo-kültürel olumsuzlukların yüksek algılanması yerel halkın turizme desteğini olumsuz etkileyebilmektedir. Bu sebeple yerel halkın turizm algılarının belirlenmesinde farklı değişkenlerin incelenmesi, turizm faaliyetlerinin sürdürülmesi açısından önemlidir (Türker ve Türker, 2014).

Ulusal ya da yerel gelişim aracı olarak sıkça tercih edilen ve genel olarak yerel topluluklarda büyüyen turizm, toplumları olumlu ve olumsuz etkileyebilir (Jackson, 2008). Nüfus artışı, serbest zamanın artışı ve ulaşımında yaşanan yenilikler gibi çeşitli etkenlerle şekillenen turizm, yeni turizm bölgeleri ve organizasyon biçimlerinin yanında sosyal gereksinimlerinin de karşılanmasını zorunlu kılmaktadır (Tanaş, 2014). Turizmden kaynaklanan fiziksel ve kültürel çevredeki değişiklikler, yerel toplulukların değerleri ve geleneksel yaşam tarzı üzerinde etkili olmaktadır (Ambrož, 2008). Yerel halkın turizm gelişim sürecine dahil edilmesi, görüş ve önerilerinin alınması, düşünce alışverişinde bulunulması ve gelecekteki turizm gelişimine yönelik karşılıklı önerilerde bulunmak, yerel halkın karar verme mekanizmalarında etkili olabilmesi ve turizmin bir parçası olarak kendini hissetmesi bakımından büyük önem taşımaktadır (Aas ve diğ., 2005). Turizmin sürdürülebilir olmasını, temel esas olarak ele alınırsa, planlanan turizm faaliyetlerinin, gelişim biçimi, boyutu ve yeri açısından yerel toplumun onayını alması gerekmektedir (Avcıkurt, 2007; Bramwell ve Sharman, 1999). Nitekim yerel toplulukların katılımı ile yapılan çalışmalar, yerel halkın bir destinasyondaki hem kültürel hem de kültürel olmayan turistik değerleri koruma açısından doğal bir sürdürülebilirlik unsuru oluşturabileceğini göstermektedir (Bilgin ve Çetinkaya, 2016). Bu çerçevede spor turizmi faaliyetlerinin yerel halk tarafından nasıl algılandığı ve bu faaliyetlere yönelik tutumların belirlenmesi, destinasyonların planlı ve sürdürülebilir gelişimi açısından kritik bir öneme sahiptir. Sakarya ili en başta Sapanca Gölü çevresi, rekreasyon alanları ve doğal kaynakları ile çeşitli spor organizasyonlarını kendi bünyesinde barındırmasıyla spor turizmi açısından önemli potansiyele sahiptir. Literatür incelendiğinde Sakarya ili özelinde yerel halkın spor turizmüne yönelik tutum ve algıların incelendiği araştırmaların sınırlı olduğu görülmektedir. Verilen bilgiler çerçevesinde araştırmanın amacı, Sakarya ilinde yaşayan yerel halkın spor turizmüne yönelik tutumları ile turizm algılarını belirlemek ve bu iki değişken arasındaki ilişkiyi incelemektir.

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Yapılan bu çalışmada “ilişkisel tarama” modelinden faydalanılmıştır. İlişkisel tarama modeli, “iki farklı nicel değişken arasındaki ilişkinin veya etkinin ortaya çıkarılmasını amaçlayan” bilimsel bir yaklaşım olarak ifade edilmiştir (Fraenkel ve diğ., 2012).

Araştırmanın Evren ve Örneklemi

Araştırmanın evrenini Sakarya’da ikamet eden yerel halk oluşturmuştur. Araştırmada örnekleme ise bahsedilen evren içerisinde kolayda örnekleme yöntemi ile seçilen 199’u kadın 194’ ü erkek toplam 393 birey oluşturmuştur. Araştırmada kullanılan kolayda örnekleme yöntemi “hızlı ve ucuz yoldan veri elde etmek” için tercih edilen bir örnekleme yöntemi olarak ifade edilmiştir (Karagöz, 2017). Katılımcılara ilişkin tanımlayıcı sonuçlar tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. Katılımcılara ilişkin sonuçlar

Cinsiyet	n	%
Kadın	199	50,6
Erkek	194	49,4
Yaş	X	Ss.
	26,03	9,13

Tablo 1’e göre katılımcıların %50,6’sının (n=199) kadın, %49,4’ünün ise (n=194) erkek olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca örnekleme dahil olan katılımcıların yaş ortalamalarının 26,03±9,13 olduğu bulunmuştur.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada kapsamında veriler, Kişisel Bilgi Formu, Spor Turizmine Yönelik Tutum Ölçeği ve Turizm Gelişim Etkileri Algısı Ölçeği kullanılarak elde edilmiştir. Ölçme araçlarına ilişkin detaylı bilgiler aşağıda sunulmuştur.

Kişisel bilgi formu

Araştırmaya katılan bireylerin bazı demografik özelliklerini belirlemek amacıyla araştırmacı tarafından hazırlanan kişisel bilgi formu kullanılmıştır. Hazırlanan bu formda katılımcıların cinsiyet ve yaş gibi çeşitli bilgilerine ulaşılmak hedeflenmiştir.

Spor Turizmine Yönelik Tutum Ölçeği

Araştırmada 2018 yılında Tezcan Kardaş ve Sadık tarafından geliştirilen “Spor Turizmine Yönelik Tutum Ölçeği (STYTÖ)” kullanılmıştır. Ölçek, içeriği bakımından spor turizmine yönelik tutumların; organizasyon, kişisel katkı, iş olanağı ve ekonomik katkı boyutlarından değerlendirdiği için tercih edilmiştir. Beşli likert sistemi kullanılarak hazırlanmış katılımcıların spor turizmine yönelik tutumlarını belirlemeyi amaçlayan 14 adet sorudan oluşmaktadır. Yapılan araştırmada ölçme aracı toplam puan üzerinden işleme tabi tutulmuş olup Cronbach Alpha güvenirlik katsayısı $\alpha = .775$ olarak hesaplanmıştır.

Turizm Gelişim Etkileri Algısı Ölçeği

Araştırmada Güneş (2014) tarafından geliştirilen Turizm Gelişim Etkileri Algısı Ölçeği kullanılmıştır. Ölçek, turizmin sosyo-kültürel pozitif etkilerini (4 madde), turizmin ekonomik pozitif etkilerini (5 madde), turizmin çevresel pozitif etkilerini (4 madde), turizmin sosyo- ekonomik negatif etkilerini (4 madde), turizmin ekonomik negatif etkilerini (3 madde), turizmin çevresel negatif etkilerini (4 madde) ve turizmin gelişimine verilen destek ifadelerini (4 madde) toplam 28 madde içermektedir. Ölçme aracı, beşli likert ölçeği kullanılarak cevaplandırılmıştır.

Yapılan araştırmada ölçme aracına ilişkin Cronbach Alpha güvenirlik katsayıları; Turizmin sosyo-kültürel pozitif etkileri için $\alpha = .742$, turizmin ekonomik pozitif etkileri için $\alpha = .789$, turizmin çevresel pozitif etkileri için $\alpha = .701$, turizmin sosyo-ekonomik negatif etkileri için $\alpha = .654$, turizmin ekonomik negatif etkiler için, $\alpha = .601$, turizmin çevresel negatif etkileri için $\alpha = .733$ ve turizmin gelişimine verilen destek için $\alpha = .768$ olarak hesaplanmıştır.

Verilerin Toplanması

Bu araştırmada veriler Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi'nden etik kurul izni alınmasının ardından [13.03.2025 tarih, E-26428519-050.99-164877 sayılı izin] yüz yüze veri toplama yöntemi kullanılarak elde edilmiştir. Araştırma sürecinde katılımcılara, çalışmanın amacı, kapsamı ve içeriği hakkında gerekli bilgilendirmeler yapılmış; gönüllülük esasına dayalı olarak araştırmaya katılmayı kabul eden bireylerden veriler toplanmıştır. Ayrıca çalışmada katılımcılara, kişisel bilgilerinin gizliliğinin korunacağı ve elde edilen verilerin yalnızca bilimsel amaçlarla kullanılacağı kendilerine açıkça ifade edilmiştir. Bu doğrultuda katılımcıların araştırmaya samimi ve doğru yanıtlar vermeleri teşvik edilmiştir. Yüz yüze veri toplama yöntemi tercih edilerek, katılımcıların soruları daha iyi anlamaları, anket maddelerini eksiksiz ve sağlıklı biçimde yanıtlamaları ve veri kaybının en aza indirilmesi amaçlanmıştır. Veri toplama süreci, belirlenen zaman aralığında ve uygun ortamlarda gerçekleştirilmiş; uygulama sırasında etik ilkelere ve bilimsel araştırma kurallarına titizlikle uyulmuştur. Araştırmada veriler 17 Mart-20 Haziran 2025 tarihleri arasında toplanmıştır.

Verilerin Analizi

Araştırmada uygulanacak istatistiksel yöntemlere karar vermek adına öncelikle verilere normallik analizi yapılmıştır. Yapılan istatistiksel işlemlerin sonucunda verilerin ± 2 aralığında dağıldığı tespit edilmiştir. Elde edilen bu sonuçlar normal dağılıma uygun olduğu için (George ve Mallery, 2019) değişkenler arasındaki ilişkilerin hesaplanmasında Pearson korelasyon, yordayıcı değişkenlerin yordama düzeylerini belirlemek amacıyla çoklu doğrusal Regresyon analizi kullanılmıştır.

BULGULAR

Bu bölümde araştırma kapsamında elde edilen verilerin istatistiksel sonuçlarına yer verilmiştir.

Tablo 2. Turizm algısı ile spor turizmi arasındaki ilişki sonuçları

		Spor Turizmine Yönelik Tutum
Sosyo Kültürel Pozitif Etkiler	r	,547**
	p	,000
Sosyo Kültürel Negatif Etkiler	r	-,251**
	p	,000
Ekonomik Pozitif Etkiler	r	,505**
	p	,000
Ekonomik Negatif Etkiler	r	,132**
	p	,009
Çevresel Pozitif Etkiler	r	,265**
	p	,000
Çevresel Negatif Etkiler	r	-,040
	p	,430
Turizme Verilen Destek	r	,408**
	p	,000

Tablo 2 incelendiğinde, turizm algısı boyutları ile spor turizmine yönelik tutum arasında anlamlı ilişkiler bulunduğu görülmektedir. Sosyo-kültürel pozitif etkiler ile spor turizmine yönelik tutum arasında orta düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir ($r=,547$; $p<,01$). Buna karşılık, sosyo-kültürel negatif etkiler ile spor turizmine yönelik tutum arasında orta düzeyde, negatif ve anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ($r=,251$; $p<,01$). Ekonomik boyut incelendiğinde, ekonomik pozitif etkiler ile spor turizmine yönelik tutum arasında orta düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir ($r=,505$; $p<,01$). Ekonomik negatif etkiler ile spor turizmine yönelik tutum arasında ise düşük düzeyde fakat pozitif ve anlamlı bir ilişki saptanmıştır ($r=,132$; $p<,01$). Çevresel etkiler açısından, çevresel pozitif etkiler ile spor turizmine yönelik tutum arasında düşük düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki bulunmaktadır ($r=,265$; $p<,01$). Buna karşın çevresel negatif etkiler ile spor turizmine yönelik tutum

arasında anlamlı bir ilişki tespit edilmemiştir ($r=-,040$; $p>,05$). Son olarak, turizme verilen destek ile spor turizmine yönelik tutum arasında orta düzeyde, pozitif ve anlamlı bir ilişki belirlenmiştir ($r=,408$; $p<,01$).

Tablo 3. Spor turizmine yönelik tutumun yordanmasına ilişkin regresyon analizi sonuçları

Model	B	Std. Hata	β	t	p
Sabit	26,718	2,189	---	12,206	,000
Sosyo Kültürel Pozitif Etkiler	,705	,104	,315	6,749	,000*
Sosyo Kültürel Negatif Etkiler	-,296	,066	-,212	-4,479	,000*
Ekonomik Pozitif Etkiler	,471	,093	,242	5,076	,000*
Ekonomik Negatif Etkiler	,063	,118	,024	,537	,592
Çevresel Pozitif Etkiler	,147	,085	,072	1,740	,083
Çevresel Negatif Etkiler	,061	,069	,042	,873	,383
Turizme Verilen Destek	,373	,107	,156	3,484	,001*
R=,66 R ² _{adj} =,42 F _(7,385) = 41,851 p= ,000					
Bağımlı değişken= Spor Turizmine Yönelik Tutum					
Method: Enter					

Tablo 3’de spor turizmine yönelik tutumun yordanmasına ilişkin çoklu doğrusal regresyon analizi sonuçları yer almaktadır. Analiz sonucunda kurulan regresyon modelinin istatistiksel olarak anlamlı olduğu görülmektedir ($R=,66$; $R^2_{adj}=,42$; $F(7,385)=41,851$; $p<,001$). Buna göre modele dâhil edilen bağımsız değişkenler, spor turizmine yönelik tutumdaki toplam varyansın yaklaşık %42’sini açıklamaktadır. Regresyon katsayıları incelendiğinde, sosyo-kültürel pozitif etkiler spor turizmine yönelik tutumun en güçlü ve anlamlı yordayıcısı olarak öne çıkmaktadır ($\beta=,315$; $t=6,749$; $p<,001$). Benzer şekilde, ekonomik pozitif etkiler de spor turizmine yönelik tutumu pozitif ve anlamlı biçimde yordamaktadır ($\beta=,242$; $t=5,076$; $p<,001$). Buna karşılık, sosyo-kültürel negatif etkiler spor turizmine yönelik tutumu negatif ve anlamlı biçimde etkilemektedir ($\beta=-,212$; $t=-4,479$; $p<,001$). Turizme verilen destek değişkeninin de spor turizmine yönelik tutum üzerinde pozitif ve anlamlı bir yordayıcı olduğu belirlenmiştir ($\beta=,156$; $t=3,484$; $p=,001$).

Tartışma Ve Sonuç

Araştırmada, Sakarya ilinde yaşayan yerel halkın spor turizmine yönelik tutumları ile turizm algılarını belirlemek ve bu iki değişken arasındaki ilişkiyi incelemek amaçlanmıştır.

Araştırma kapsamında ortaya çıkan bulgulara göre katılımcıların turizm algı düzeyleri ile spor turizmine yönelik tutumları arasında anlamlı ilişki olduğu tespit edilmiştir. Elde edilen sonuçlar, insanların turizme dair görüşlerinin spor turizmindeki tutumları üzerinde önemli bir etki gücüne sahip olduğunu göstermektedir. Bilhassa turizmin olumlu etkilerine dair görüşlerin, spor turizmine yönelik tutumla daha güçlü bir bağlantıya sahip olduğuna işaret etmektedir.

Bulgular incelendiğinde turizm algısının sosyo-kültürel boyutunun pozitif etki kısmı ile spor turizmine yönelik tutum arasında pozitif yönlü orta düzeyde anlamlı ilişki olduğu görülmektedir. Ayrıca negatif etki kısmı ile spor turizmine yönelik tutum arasında negatif yönlü orta düzeyde anlamlı ilişki olduğu tespit edilmiştir. Sosyo-kültürel olumlu etkiler ile spor turizmine yönelik tutum arasında bulunan orta düzeydeki pozitif ilişki, katılımcıların turizmin kültürel etkileşim, sosyal canlanma ve toplumsal kaynaşma gibi yararlı sonuçlar ürettiğine inandıkça spor turizmine daha sıcak baktıklarına yönelik düşünce oluşturabilmektedir. Öte yandan, sosyo-kültürel negatif etki ile spor turizmine olan tutum arasındaki negatif ve anlamlı ilişki, turizmin yerel kültürü bozabileceği, sosyal huzursuzluk

yaratabileceği veya yaşam standardını düşürebileceğine inanan kişilerin spor turizmine daha temkinli bir yaklaşım sergilediğini düşündürmektedir. Dolayısıyla sosyo-kültürel anlamda birbirini destekleyen ancak ters etki oluşturabilecek olguların olduğu söylenebilir. Bu durum, turizmin algılanan sosyo-kültürel etkilerinin bireylerin turizm ve spor turizmine yönelik tutumlarını şekillendirdiğini ortaya koyan araştırmalarla da benzerlik göstermektedir. Literatürde, turizmin kültürel etkileşim, toplumsal canlılık ve yerel kimlik gibi olumlu sosyo-kültürel katkılarının algılanmasının turizme yönelik desteği artırdığı; buna karşın kültürel bozulma veya sosyal çatışma gibi olumsuz etkilerin algılanmasının ise turizme yönelik tutumları daha temkinli hale getirdiği ifade edilmektedir (Atılğan ve Arslan, 2022; Song ve Jeong, 2025).

Benzer şekilde elde edilen bulgulara göre turizm algısının ekonomik boyutunun pozitif etki kısmı ile spor turizmine yönelik tutum arasında pozitif yönlü orta düzeyde anlamlı ilişki olduğu, ancak negatif etki kısmı ile spor turizmine yönelik tutum arasında da negatif yönlü düşük düzeyde anlamlı ilişki olduğu saptanmıştır. Bu durumda turizm alanında yaşanabilecek istihdam oluşturma, gelir artışı ya da bölgesel kalkınmaya sağlanabilecek olumlu gelişmelerin katılımcıların turizme yönelik algılarını pozitif yönde etkilediği ve bundan dolayı da spor turizmine yönelik tutumlarını arttırdığı söylenebilir. Diğer taraftan yaşanan gelişmelerin ters etkisi ile deneyimlenebilecek fiyat artışları ya da gelir dağılımındaki oluşabilecek çeşitli dengesizliklerin katılımcıların spor turizmine yönelik tutumlarını düşürebileceği ortaya çıkan bulgulara göre düşünülmektedir. Bu sonuçlar, turizmin ekonomik katkılarının yerel halkın turizme yönelik tutumlarını önemli ölçüde etkilediğini ortaya koyan çalışmalarla da paralellik göstermektedir. Literatürde, turizmin istihdam yaratma, gelir artışı ve bölgesel kalkınmaya katkı sağlama gibi olumlu ekonomik etkilerinin algılanmasının turizme yönelik desteği artırdığı; buna karşın fiyat artışları veya gelir dağılımındaki dengesizlikler gibi olumsuz ekonomik etkilerin algılanmasının ise turizme yönelik tutumları olumsuz yönde etkileyebileceği belirtilmektedir (Nunkoo ve So, 2016; Rasoolimanesh ve diğ., 2017).

Turizm algısının çevresel boyutunun pozitif etki kısmı ile spor turizmine yönelik tutum arasında pozitif yönlü düşük düzeyde anlamlı ilişki olduğu tespit edilmiştir. Negatif etki kısmı ile spor turizmine yönelik tutum arasında ise anlamlı ilişki olmadığı saptanmıştır. Çevresel etkiler bakımından incelendiğinde, çevresel olumlu etkiler ile spor turizmine yönelik tutum arasında zayıf fakat anlamlı bir bağlantının varlığı, spor turizminin çevre duyarlılığı, altyapının geliştirilmesi ve çevresel bilinç oluşturma gibi faydalı yönlerinden kaynaklandığı düşünülmektedir. Öte yandan negatif etki kısmında anlamlı ilişki çıkmamasının sebebi olarak katılımcıların spor turizmini çevresel bozulma hususunda etkin bir faktör görmemesinden kaynaklandığı söylenebilir. Bu bulgular, turizmin algılanan çevresel etkilerinin bireylerin turizme yönelik tutumlarını etkileyebileceğini ortaya koyan araştırmalarla benzerlik göstermektedir. Turizmin çevresel düzenlemeler, altyapı iyileştirmeleri ve çevresel farkındalık gibi olumlu katkılarının algılanması, bireylerin turizm gelişimine yönelik desteklerini artırabilmektedir (Ravikumar ve diğ., 2022; Cifci ve diğ., 2023).

Diğer bir bulgu olan turizme verilen destek ile spor turizmine yönelik tutum arasında pozitif yönlü orta düzeyde anlamlı ilişki olduğu tespit edilmiştir. Bu sonuçtan hareketle katılımcıların turizme olan destekleri ile aslında spor turizme olan bakış açılarının da daha pozitif olduğu söylenebilir. Dolayısıyla turizme olan destekleriyle spor turizmine yönelik tutumları da pozitif yönde arttığı düşünülmektedir. Alan yazında, turizmin yerel kalkınmaya katkı sağladığına ve çeşitli faydalar sunduğuna inanan bireylerin turizm faaliyetlerine yönelik daha olumlu tutum geliştirdiği ifade edilmektedir (Olya, 2023; Rasoolimanesh ve Seyfi 2021). Mevcut araştırmada saptanan bulgu, bireylerin turizm gelişimine yönelik destek düzeylerinin turizme ve turizm türlerine yönelik tutumlarını etkileyebileceğini ortaya koyan çalışmalarla benzeşmektedir.

Bu sonuçlara ek olarak elde edilen bulgulara göre, sosyo-kültürel olumlu etkilerin spor turizmine dair tutumu olumlu ve önemli bir şekilde yordadığı ortaya çıkmaktadır. Ayrıca, ekonomik olumlu

etkilerin spor turizmine yönelik tutum üzerinde olumlu ve anlamlı bir etkisi olduğu anlaşılmaktadır. Öte yandan, sosyo-kültürel olumsuz etkilerin spor turizmine yönelik tutumu olumsuz bir şekilde yordadığı gözlemlenmiştir. Ayrıca, turizme sağlanan desteğin de spor turizmine yönelik tutumu olumlu bir şekilde ve anlamlı biçimde etkilediği belirlenmiştir. Spor turizmine yönelik tutum ele alındığında, bireylerin turizme yönelik algılarının belirleyici bir etmen olduğu söylenebilir. İnsanların genel olarak turizme olan bakış açısı ya da beklentilerinin onların daha özele inilecek olunursa spor turizmine olan yaklaşımlarını da etkileyebilmektedir. Ortaya çıkan pozitif ve negatif sonuçların bu düşüncüyü desteklediği söylenebilir.

Dünyanın dört bir yanındaki bireyler, fiziksel ve zihinsel ihtiyaçlarını gidermek için seyahat etmektedirler. Bu açıdan bakıldığında, turizm endüstrisi, dünya genelindeki ülkeler ve bölgeler için kalkınmayı düşük harcamalar ve az çabayla sağlamayı mümkün kılan nadir sektörlerden biridir. Turizmin bu özelliği hem gelişmiş hem de gelişmekte olan ülkeler açısından büyük bir öneme sahiptir. Bu çerçevede, geçmişten günümüze turizm alanındaki yatırımların artışı bu durumu destekler niteliktedir (akt; Karademir ve diğ., 2018). Bu durum neticesinde de yerel halkın turizme olan bakış açılarında değişiklikler meydana gelebilmektedir. Bu konuya benzer olarak alanyazıda çeşitli çalışmalara da rastlanmıştır. Gürbüz (2002), Alaeddinoğlu (2007), Altanlar ve Akıncı Kesim (2011), Solmaz (2014) ve Ünal ve Yücel (2018) gibi araştırmacıların yerel halk ve turizm algısı özelinde çalışmaları mevcuttur. Öte yandan turizm çatısı altında bulunan spor turizmi hakkında Doğu (2006) insanların spor etkinliklerine katılmak amacıyla turizm faaliyetlerine dahil olması yönünde ifade bildirmektedir. Bu durumda çeşitli ülkelerde düzenlenen sportif müsabakalara katılabilmek adına seyahat eden bireylere, gittikleri lokasyonlarda yaşamakta olan yerel halkın bakış açısı da önem kazanmaktadır. Nihayetinde spor turizmine yönelik tutum, bireylerin turizmle ilgili algıları ve bu alana sağladıkları destekle önemli ölçüde etkilenmektedir. Yapılan incelemeler, sosyo-kültürel ve ekonomik olumlu algıların, insanların spor turizmine yönelik tutumlarını olumlu şekilde ve anlamlı biçimde yükselttiğini ortaya koymaktadır. Öte yandan, sosyo-kültürel olumsuz algılar, spor turizmine yönelik tutumu olumsuz yönde ve anlamlı bir şekilde kısıtlamaktadır. Ek olarak, turizme sağlanan destek de tutumu pozitif bir şekilde destekleyen bir faktör olarak öne çıkmaktadır. Çevresel ve ekonomik olumsuz etkiler ise bu modelde anlamlı bir belirleyici olarak görülmemiştir. Bu sonuçlar doğrultusunda, spor turizminin bireyler tarafından genel olarak fayda sağlayan ve toplumsal olarak kabul edilebilir bir turizm biçimi olarak algılandığını, ancak sosyal olumsuz etkilerin tutumu sınırlandırabileceği söylenebilir.

Öneriler

Araştırma bulgularına dayalı olarak, Sakarya ilinde spor turizmine yönelik tutumların geliştirilmesi amacıyla öncelikle spor turizminin yerel halka sağladığı sosyo-kültürel ve ekonomik olumlu etkilerin daha görünür hale getirilmesi önerilmektedir. Bu kapsamda, spor turizmi faaliyetlerinin toplumsal bütünleşmeye, kültürel etkileşime ve yerel ekonomiye sağladığı katkıların tanıtım ve bilgilendirme çalışmalarıyla yerel halka aktarılması, olumlu algıların güçlenmesine katkı sağlayacaktır.

Bunun yanı sıra, sosyo-kültürel negatif etkilerin spor turizmine yönelik tutumu olumsuz yönde etkilemesi dikkate alındığında, spor turizmi planlama ve uygulama süreçlerinde yerel halkın karar alma mekanizmalarına daha fazla dâhil edilmesi önerilmektedir. Yerel halkın görüş, beklenti ve kaygılarının dikkate alındığı katılımcı yaklaşımlar, olası toplumsal rahatsızlıkların ve kültürel çatışmaların azaltılmasına yardımcı olacaktır.

Son olarak, turizme verilen desteğin spor turizmine yönelik tutum üzerinde anlamlı bir yordayıcı olması göz önünde bulundurulduğunda, sürdürülebilirlik ilkelerini esas alan spor turizmi politikalarının geliştirilmesi önem arz etmektedir. Yerel yönetimler ve ilgili paydaşlar tarafından çevresel duyarlılığı gözeten, ekonomik faydaları yerel halka yayan ve uzun vadeli planlamaya dayalı spor turizmi

stratejilerinin uygulanması, yerel halkın turizme olan desteğini artırarak spor turizminin sürdürülebilir gelişimine katkı sağlayacaktır.

Kaynakça

- Aas, C., Ladkin, A., & Fletcher, J. (2005). Stakeholder collaboration and heritage management. *Annals of Tourism Research*, 32(1), 28-48.
- Akın, A. (2018). *Spor ve turizm*. İstanbul: Ekin Yayınevi.
- Alaeddinoğlu, F. (2007). Van halkının turisti ve turizmi algılama şekli. *Coğrafi Bilimler Dergisi*, 5(1), 1-16.
- Altanlar, A., & Akıncı Kesim, G. (2011). Sürdürülebilir turizm planlaması için yöre halkı ve yerli turistlerin davranış ve beklentilerini anlamaya yönelik bir araştırma; Akçakoca örneği. *Ankara Üniversitesi Çevre Bilimleri Dergisi*, 3(2), 1-20.
- Ambrož, M. (2008). Attitudes of local residents towards the development of tourism in Slovenia: The case of the Primorska, Dolenjska, Gorenjska and Ljubljana regions. *Anthropological Notebooks*, 14(1).
- Arabacı, H. (2018). Turizm sektörünün ekonomik büyümeye etkisi üzerine teorik bir inceleme. *Balkan and Near Eastern Journal of Social Sciences*, 4(3), 107.
- Atılğan, D., & Arslan, M. (2022). Examination of the relationship between positive effects of tourism and attitudes towards sports tourism. *Journal of Education and Recreation Patterns*, 3(2), 21-32.
- Avcıkurt, C. (2007). *Turizm sosyolojisi: Turist-yerel halk etkileşimi* (2. Baskı). Ankara: Detay Yayıncılık.
- Bilgin, Y., & Çetinkaya, A. (2016). *The Role of tourism in sustainability of the rural settlement fabrics: Cumalıkızık example*. International Conference on Business, Information, and Tourism (ICBIT 2016), 3-5 August, Vol. 1. Kuala Lumpur, Malaysia, pp. 119-130.
- Bramwell, B., & Sharman, A. (1999). Collaboration in local tourism policymaking. *Annals of Tourism Research*, 26(2), 392-415.
- Can, Y., Soyer, F., & Güven, H. (2000). Spor hizmetlerinde verimliliği etkileyen faktörlerin değerlendirilmesi. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Kongresi*, 2, 182-200.
- Cıfci, I., Akova, O., Rasoolimanesh, S. M., & Ogretmenoglu, M. (2023). Residents' perception of tourism impacts and their support for tourism development: a study of a Bektashi faith destination in Türkiye. *Journal of Heritage Tourism*, 18(5), 691-709.
- Doğu, G. (2006). *Sporun sosyal ve ekonomik faydaları*, Sağlıklı Kentler Birliği Toplantısı, 27-28 Nisan, Eskişehir.
- Fraenkel, J., Wallen, N., & Hyun, H. (2012). *How to design and evaluate research in education* (8. edition). McGraw-Hill.
- George, D., & Mallery, P. (2019). *IBM SPSS statistics 26 step by step: A simple guide and reference*. Routledge.
- Güneş, N. (2014). *Yerel halkın turizm algısı ve turizme katılımı: Antalya Konyaaltı ve Kepez ilçesi örneği*. (Yüksek Lisans Tezi). Akdeniz Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Antalya.
- Gürbüz, A. (2002). Turizmin sosyal çevreye etkisi üzerine bir araştırma. *Teknoloji Dergisi*, (1-2), 49-59.
- Hepsert, S., Dönmez, A., Şakar, İ., Cana, H., & Ramazanoğlu, F. (2024). Satranç sporunun bilişsel esneklik ve problem çözme becerisi üzerindeki etkisi: Tanımlayıcı araştırma. *Türkiye Klinikleri Journal of Sports Sciences*, 16(2).

- Hudson, S. (2003). *Sport and adventure tourism* (1. baskı). New York: The Haworth Press.
- Jackson, L. A. (2008). Residents' perceptions of the impacts of special event tourism. *Journal of Place Management and Development*, 1(3), 240-255.
- Karademir, N., Sandal, E. K., & Urhan, F. B. (2018). Kahramanmaraş'ta turizm algısı. *Doğu Coğrafya Dergisi*, 23(39), 45-64.
- Karagöz, Y. (2017). *SPSS ve AMOS uygulamalı nitel-nicel-karma bilimsel araştırma yöntemleri ve yayın etiği* (1. Baskı). İstanbul: Nobel Kitabevi.
- Karakaş, A., & Şengün, H. İ. (2017). Yerel halkın turizm faaliyetlerine yönelik tutumları. *Bartın Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 8(15), 183-202.
- Karakoç, B. (2011). *2010 Dünya Basketbol Şampiyonası'nın spor turizmi ve ekonomik etkileri açısından incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Muğla Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Muğla.
- Kılıç, Y., Dalkılıç, S., Kadioğlu Dalkılıç, L., Özdemir, E., Uğurlu, F. M., Pala, R., ... & Aylıgan, E. (2025). Effects of aerobic and anaerobic exercise on glucose, lipid, and inflammation-related gene expression in the brain tissue of streptozotocin-induced diabetic rat model. *Diabetology & Metabolic Syndrome*, 17(1), 324.
- Kurtzman, J., & Zauhar, J. (2003). A wave in time-The sports tourism phenomena. *Journal of Sport tourism*, 8(1), 35-47.
- Nunkoo, R., & So, K. K. F. (2016). Residents' support for tourism: Testing alternative structural models. *Journal of Travel Research*, 55(7), 847-861.
- Olya, H. G. (2023). Towards advancing theory and methods on tourism development from residents' perspectives: Developing a framework on the pathway to impact. In *Methodological advancements in social impacts of tourism research* (pp. 34-54). Routledge.
- Özcan, Ş. S. (2021). *Turizm ve ekonomik büyüme ilişkisi: Üst-orta gelirli ülkeler üzerine paralel veri analizi*. (Yüksek Lisans Tezi). Hacettepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Özdemir, B. U. (2020). *Fırat Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesinde eğitim gören öğrencilerin spor turizmine yönelik tutumlarının incelenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Fırat Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Elâzığ.
- Rasoolimanesh, S. M., & Seyfi, S. (2021). Residents' perceptions and attitudes towards tourism development: a perspective article. *Tourism Review*, 76(1), 51-57.
- Rasoolimanesh, S. M., Ringle, C. M., Jaafar, M., & Ramayah, T. (2017). Urban vs. rural destinations: Residents' perceptions, community participation and support for tourism development. *Tourism Management*, 60, 147-158.
- Ravikumar, A., Al Subhi, S., & Meesala, K. M. (2022). Community perception and attitude towards sustainable tourism and environmental protection measures: An exploratory study in Muscat, Oman. *Economies*, 10(2), 29.
- Sezer, B. S., Hepsert, S., Akel, D., & Kılıç, Y. (2024). Sedanter ve antrene üniversite öğrencilerinde obezite ve metabolik sendrom farkındalık düzeylerinin incelenmesi. *Türk Spor Bilimleri Dergisi*, 7(2), 21-29.
- Solmaz, C. (2014). Yerel halkın bölge turizmine bakış açısının belirlenmesi: Burdur'da bir araştırma. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6(10), 91-105.
- Song, J., & Jeong, K. H. (2025). The impact of residents' knowledge and perception of marine sports tourism destinations on post-COVID-19 tourism attitudes: the mediating effect of tourism acceptance and moderating effect of place identity. *Frontiers in Sports and Active Living*, 7, 1616394.

- Şebin, K. (2018). *Spor ve turizm ilişkisi*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Tanaś, S. (2014). Tourism 'death space' and thanatourism in Poland. *Current Issues of Tourism Research*, 3(1), 22-27.
- Tezcan Kardaş, N., & Sadık, R. (2018). Spor turizmine yönelik tutum ölçeği: Geçerlilik ve güvenilirlik çalışması. *Spor Eğitim Dergisi*, 2(2), 29-36.
- Tezcan Kardaş, N., Alptekin, M. Z., & Berkil, İ. (2021). Bireylerin spor turizmine yönelik tutumlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Egzersiz ve Spor Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 10-22.
- Türker, G. Ö., & Türker, A. (2014). Yerel halkın turizm etkilerini algılama düzeyi turizm desteğini nasıl etkiler: Dalyan destinasyonu örneği. *Ejovoc (Electronic Journal of Vocational Colleges)*, 4(1), 81-98.
- Ünal, Ç., & Yücel, B. (2018). Kırsal turizmin geliştirilmesi ve yönetilmesinde yerel halkın algı ve tutumları. Ödemiş/Birgi örneği. *Doğu Coğrafya Dergisi*, 23(39), 113-130.
- Vural, E., & Bayraktar, G. (2025). Spor turizminin kavramsal çerçevesi ve dinamikleri: Türkiye-Almanya karşılaştırması. In F. Karakaş & T. Turğut (Ed.), *Spor bilimlerinde güncel akademik çalışmalar 7* (ss. 136–159). Ankara: Duvar Yayınları.